

KMETOVOALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe  vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni ravnatelj.

»Kmetovalec« izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 4 K, za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 2 K na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 32 K, na $\frac{1}{2}$ strani 16 K, na $\frac{1}{4}$ strani 10 K in na $\frac{1}{8}$ strani 6 K. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah štev. 3.

Št. 17. V Ljubljani, 15. septembra 1901. Leto XVIII.



Obseg: Ktera goojila se smejo mešati. — Mlekarsko knjigovodstvo. (Dalje.) — Proti pomanjkanju krme. — Ali streljanje zoper točo vpliva na padanje dežja. — Kaj početi, če sadno drevje postaja nerodovitno. — Zatiranje najvažnejših rastlinskih boleznij domačih pridelkov. — Sočna klaja za svinje. — Kmetijsko združništvo in čebelarstvo. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva. — Tržne cene. — Inserati.

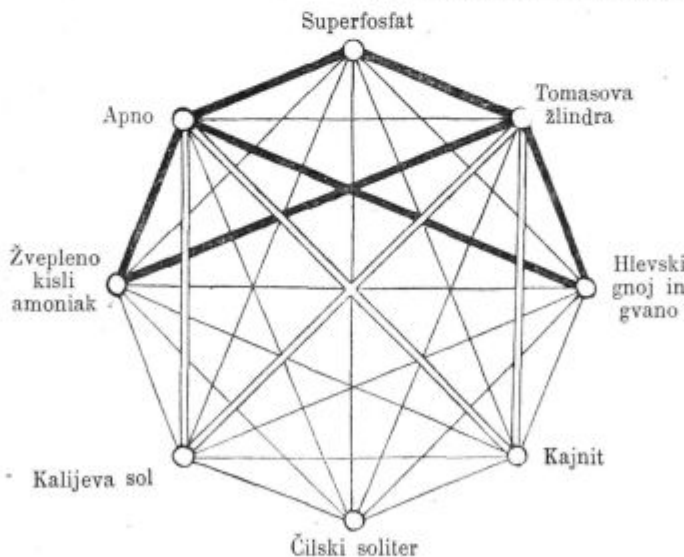
Ktera goojila se smejo mešati.

Večkrat si prihranimo časa in denarja, če razna gnojila potresamo zmešana. Nekterih gnojil pa vsled njih svojstev ne smemo mešati, sicer se nam lahko prigodi, da si povzročimo izdatno škodo.

Zelo važno je torej za kmetovalca vprašanje, ktera gnojila sme in kterih ne sme mešati, ker se pri mešanju nekterih gnojil poizgubi nekaj zelo važnih redilnih snovij, ali pa nastane nepravilna, ker se nektera gnojila sprimejo in strdijo, da jih ni moči trositi. Podoba 44. odgovarja na to vprašanje. Debele črte kažejo, ktera gnojila se sploh ne smejo mešati. Kdor pa jih vendar meša, ta si škoduje, ker se mu v vodi raztopna fosforova kislina izpremeni v težko raztopno, v dušičnatih gnojilih pa se tvori ogljikovokisli amoniak, ki uhaja v zrak. Dvojne črte kažejo, ktera gnojila se ne dajo lahko trositi, če so dalj časa zme-

šana, ker se sprimejo; in tanke črte kažejo, ktera gnojila se smejo brez pomisleka mešati. Na obe glavni pravili, da v vodi raztopna fosforova kislina in pa apno, — tudi v Tomasovi žilindri je apno — ter gnojila, ki imajo amoniak v sebi, in pa apno ne smejo priti v dotiko, je vedno treba skrbno paziti. V prvem slučaju se fosforova kislina izpremeni v težko raztopno, v drugem pa se izgublja amoniak. Če se apno in gnojila, ki imajo v sebi apno, mešajo s kalijevimi gnojili, se zmes v kratkem strdi, da je ni moči trositi.

Pri tej priliki naj opozorimo na veliko prednost, če zmletim gnojilom primešamo 5—10% šotnega drobu; v tem slučaju se gnojila ne sprimejo, marveč se še mnogo laže raztrošajo, ne da bi delavec moral kaj prida teže nositi. Ta primes se se rabi le malo čilskega Bezečný-Kestřan.



Podoba 44.

Obrazec, kažoč, ktera gnojila se smejo in ktera se ne smejo mešati.

Debele črte (—) kažejo, ktera gnojila se ne smejo mešati,
dvojne > (==) > > > smejo mešati predno se rabiyo,
tanke > (—) > > > smejo vedno mešati.

posebno tedaj priporoča, če se rabi le malo čilskega Bezečný-Kestřan.

Mlekarsko knjigovodstvo.

(Piše M. Ivančič.)

(Dalje.)

Potrudimo se dalje v sirarnico. Kakor v mlekar-
nici, zapisujemo tudi v sirarnici vse premembe, ki se
vrše z mlekom, v dotični „dnevnik sirarnice“, ki je
tudi tako pregledno sestavljen, da vemo na prvi pogled,
kaj se je isti dan vršilo v sirarnici.

Dan	Sesirilo <i>kg</i>			I z d e l a l o		Porta- bilo mleka za 1 <i>kg</i> za 1 <i>kg</i> mleka	Porta- bilo mleka slak. sira	Prejelo sirat- kneča masla <i>kg</i>	Opomnje glede prememb	
	nepo- snetega mleka	posno- lega mleka	pinje- nega mleka	mastn. sira <i>kg</i>	sladkega sira <i>kg</i>					
1	—	816	24	—	5	50-4	—	770	—	
2	—	670	20	—	5	43-1	—	620	—	
3	—	730	24	—	5	50-2	—	750	—	
4	—	865	27	—	6	54-1	—	820	—	
5	230	600	18	2	4	39-0	—	780	—	
Vkup	1240	23400	703	12	1347	158	1457-1	—	23300	9-2
										16-1
										2-60

mesec april 1901.

Tudi računi so enaki kakor v mlekarničnem dnev-
niku. Če od sirjenega mleka odbijemo množino izdelan-
ega sira, dobimo, koliko je siratke; odračunati pa
moramo dva odstotka, koja gresta v izgubo; torej
mesto da bi 1. aprila dobili $840 - 50 = 790 \text{ kg}$, dobimo
v resnici le 770 kg siratke. Ker je pa izračunati me-
sečno povprečno število kakor v predzadnjem predalčku,
seštejemo vsa števila v njem ter delimo ta znesek s
številom dni v dotičnem mesecu (kakor pri določevanju
povprečne tolsčobe).

Še nekaj naj omenimo o zadnjem predalčku. Pri
izdelovanju mastnega sira ostane v siratki še precej
tolsče. Sicer napravljajo „mastno skuto“, bolje pa je
izločiti to tolsčo s posnemalnikom, ker je za izdelo-
vanje masla tako sposobna, kakor smetana. Pri sirjenju
po emodolskem načinu dobimo $0'75 \text{ kg}$, celo do 1 kg „si-
ratknega masla“.

Morda se bo umnemu sirarju čudno zdelo, da v
tej tablici nimamo nikakih opomenj glede kakovosti
mleka, topline pri sirjenju, sirišča i. t. d.

Da dobimo boljši pregled, smo iz dnevnikov izlo-
čili vse beležke, ki ne pomagajo neposredno določati
dohodke ali izdatke v mlekarnici in sirarnici; zljajša
nam to prav zdatno tudi računanje in pregledovanje
knjig. Kar pa zanima sirarja posebej, smo spravili v
„pomočno knjižico sirarnice“.

Priobčimo pa ta obrazec, ne samo da popolnimo
dotični dnevnik, temveč da spodbudimo našega mlekarja
k dovršenemu delu in znanju. Če bi ga pridno rabil
vsak mlekar, koliko manj bi imeli slabega sira. Drugod
imajo že davno vse v redu, in lepi uspehi sosednih
držav naj nas spodbujajo, da ne ostanemo zadnji v
vsem najugodnejšim okoliščinam.

Opomnje	Kakovost in velikost drobja	Por- gelo na	izdelo- valo minut	Sesi- rilo se je v minu- tah	Dodalo sirišča g	bar- vila g	To- plina pri sir- jenju	Kakovost mleka tolsčobe %	Vrsta sira	Dan

Ko gre sirar na delo, preiskuje najprej mleko,
je li sveže, zdravo, ali morda kaj kislo, ker mora po
tem uravnati toplino pri sirjenju in množino sirišča.
Preiskuje dalje kakovost mleka, če ni kaj mlezja vmes,
kar najbolje določi z „Waltherjevim aparatom“. Potem
pri sirjenju vpisuje zaporedoma, kar zahteva dotična
tabelica. Tega pa ne piše, da porabi popir, ampak on
piše záse in za druge, ker ta praktična števila najbolje
učé in vodijo na pravo pot.

H koncu se podajmo še v sirno klet, ker si hočemo ogledati vse do zadnjega kota. Sirar nam odpre „zapisnik sira“.

Iz- delan dne	Sirne kleti		Izdelanega sira	Tehta pri pro- daji	Izgrubi na leži	Prodan dne	Uležan mese- cev	Opomnje
	toplina °C	vлага %						

vrsta sira

Za njega je ta knjiga izvrsten pripomoček. Posebno opozarjamo domače sirarje na to, da pridneje opazujejo toplino in vlago v sirnih kletih, ker sta za pravilno zorenje sira prav velikega pomena. Mnogokrat sirar lahko s pravilnim ravnanjem v kleti na siru popravi, kar je nepravilnega bilo v sirarnici. In nasprotno on tudi ve pripraviti sir v kotlu tako, da se v njegovi kleti dobro obnese, čeprav ni najboljša.

(Dalje prihodnjič.)

Proti pomanjkanju krme.

Po nekterih krajih so letos pridelali zelo malo krme, zato kmetovalce skrbi, s čim bodo pozimi krmili svojo živino. V pouk tem gospodarjem smo za take slučaje po „Deutsche Landwirtschaftliche Presse“ posneli naslednja navodila, ktera je leta 1893. objavilo kmetijsko društvo za porénsko Prusijo in so se tedaj zelo dobro obnesla.

I.) Kako je mogoče živino, kar je je na kmetiji, preživiti z doma pridelanimi krmili, katerih je bilo vsled neugodnega vremena malo in so slaba?

Odgovor: Na ta način, da se za krmo porabijo vse rastlinske snovi, ktere živali sploh morejo uživati. Poleg sena, kar ga je doma in kar se ga še dokupi, so upoštevati vse vrste slame ter gozdni pridelki, kakor trava, listje, dračje. Da se izognemo vsaki izgubi, moramo te snovi primerno kratko razrezati, predno jih pokrmimo. Svarimo, naj se slama nikakor ne prodaja, čeprav se nam cena zdi zelo visoka.

II.) Ali imajo ta krmila v tej množini, kar se jih poklada, zadosti redilnih snovij, da žival vzdržujejo?

Odgovor: Ne! Dokupiti je treba močnih krmil, kakor otrobov (pšeničnih in rženih), oljnih tropin (kakeršne naša družba oddaja več vrst), sladnih kalij, pivovarskih tropin, koruze (te posebno za konje) itd.

III.) Kako je nadomestiti snovi, ki se sicer ustiljajo, pa se bodo pokrmile?

Odgovor: S takimi snovmi iz gozda, ki niso za krmo, na pr. praprot, šaš i. t. d.; nadalje s šoto, ktero lahko sam pripravi, kdor jo ima, ali pa se kupi šotna stelja in drob. Če vseh teh rečij nij, se nekaj časa lahko rabi tudi prst.

IV.) Kako se najbolje nabavijo krmila za konec poletja, za jesen, za zimo in za prvo pomlad?

Odgovor:

a) S slamo, kar je je spravljene in kar se je še dobi, je treba varčno gospodariti. Če se žito žanje, ko je rumeno dozorelo, je slama mnogo več vredna kakor tedaj, če je žito popolnoma dozorelo.

b) Nasejejo naj se krmске rastline na njive, ki so za to namenjene, in posebno v strnišča.

V.) Ktere krmске rastline so za to najboljše?

Odgovor:

1.) Najprej dajo pridelek:

- Bela gorčica. Na 1 ha se je poseje 20—24 kg.
- Bela gorčica in ajda. Na 1 ha se poseje 12 kg gorčice in 30 kg ajde.
- Bela gorčica, ajda in retkev. Seme: 10 kg, 28 kg in 10 kg.

2.) Za poznejšo porabo (po krmilih, navedenih pod 1.):

- Grašica in oves, ali
- grašica in ječmen (kjer je ječmen poceni),
- grašica, malozrnat grah, oves in ječmen ali jara rež (kjer jo imajo).

3.) Za porabo jeseni in pozimi:

- Turščica z grašico in z drobnozrnatim grahom, prilično v naslednjem razmerju: 20 kg turščice, 10 kg graha in 10 kg grašice.
- Repa iz prahe, če so bile njive zanjo pripravljene.
- Strniščna repa. Seme se vseje v razorano strnišče in se takoj povali.

Množina pridelka teh zmesij je odvisna od tega, da se kolikor mogoče zgodaj vsejejo v preorano strnišče ozimine ali na nalašč zanje pripravljene njive.

4.) Za porabo v prihodnji pomladi:

- Kosmata grašica (*vicia villosa*), v zmesi s šentjanževo ržjo (seje se do konca avgusta) ali z navadno ržjo (seje se do srede septembra). Poseje se na 1 ha 60 kg grašice in 100 g rži ali pa 40 kg grašice in 120 kg rži.
- Rdeča detelja (inkarnatka) ali med strniščno repo, ki se jeseni poruje,* ali pa v zmesi z laško ljuliko. Ta zmes daje večje pridelke.

*) Pri nas rdečo deteljo zelo sejejo v ajdo.

c) Rěž za krmo, ali sama na posebno močni zemlji, če mogoče pognojeni z gnojnico, ali pa v zmesi, in sicer: rěž in zimski ječmen; rěž, zimski ječmen in nekaj kil kosmate grašice; rěž in ječmen z zimsko grašico; rěž ter 8—10 kg zimske ogršice.

VI.) Ali naj se primerno gnoji, da se pridelek teh zmesij pomnoži, in ktera gnojila se za to priporočajo?

Odgovor: Vse navedene zmesi dajo boljše pridelke, če se jim gnoji. V prvi vrsti se rabi hlevski gnoj in gnojnica, posebno pri strniščni repi, grašični zmesi, koruzi in rži; poleg njih pa je upoštevati tudi tržna gnojila, in sicer:

- za zmesi, ki se še letos pokose, superfosfat in čilski soliter,
- za zmesi, ki se bodo kosila prihodnje leto, pa Tomasova žlindra in nekoliko čilskega solitra, ali pa tudi amoniakove zmesi.

VII.) Kako je ravnati pri setvi vseh teh zmesij?

Odgovor: Če je zemlja zelo suha, se vsa semena nekoliko globokeje v zemljo spravijo kakor navadno. Debelejša semena (grašica, grah, oves, turščica, rěž, ječmen) se najbolje plitvo podorjejo, drobnejša semena pa, ki se z njimi sejejo, se poznej sejejo povrhu.

Ali streljanje zoper točo vpliva na padanje dežja.

To vprašanje, ki ni vznemirilo le našega, marveč tudi ljudstvo v drugih krajih, in je često dalo povod raznim razporom in nezadovoljnosti, je napotilo Oskarja Rauma, I. asistenta na meteorološkem zavodu v Budapešti, da je priobčil v listu „Ungarischer Weinbau“ naslednji zanimivi spis:

Iz raznih krajev naše dežele se slišijo pritožbe, da je ravno streljanje zoper točo krivo letošnji suši, češ da streljanje prežene tudi deževne oblake.

Ta v vseh krogih nižjih slojev utrjena vera je brez vsake pametne podlage.

Mi smo že spomladi, posebno meseca aprila opazili, da dežuje razmeroma jako malo, kajti na mesec je padlo komaj 50 mm dežja, dočim so 25letna natančna opazovanja pokazala, da pade vsako leto povprečno 65 do 80 mm dežja na mesec.

V nekterih krajih je bil vzrok suši tudi ta, da je pozimi padlo prav malo snega, vsled česar se zemlja že pozimi, oziroma spomladi, ni dovolj napila vlage. To pomladno pomankanje prepotrebne vlage se je prav občutno pokazalo posebno pri žitu, ker to potrebuje pri prvi in glavni rasti prav veliko mokrote.

Tudi letos je jako neenakomerno deževalo, posebno meseca maja; v nekterih okrajih preveč, v drugih pa premalo. Še slabše je bilo meseca junija; mesto da bi imeli največ, imeli smo najmanj deževnih dni.

Ako torej iščemo vzrok letošnji suši, ne smemo ga iskati pri streljanju, marveč v onih zračnih tokih, ki ne vplivajo na vremenske razmere samo v naših krajih, ampak na vsi celini.

Do današnjega dne so letos na poletno vreme najbolj vplivali severni in seveznozpadni anticikloni ter vstrajne južnovzhodne depresije. Anticikloni (maksimum) so okrožja največjega zračnega pritiska, v nasprotju z najmanjšim pritiskom (depresije).

Naše ozračje je bilo ob meji teh skrajnih pojavov, in radi tega so se vse od pomladi sem nastopivše ne-

vihte tako neenakomerno razdeljevale, povzročivše ponekod mnogo škode, deloma s točo, deloma pa z nalivi. Pa tudi te uime se niso mogle razširiti, marveč so imele tupatam le bolj krajeven značaj.

Najnižji zračni pritisk se je od leta 1899. sem jako izpremenil. Izprva se je mislilo, da na to vpliva streljanje zoper točo. Natančna opazovanja, ktera že dve leti opravljata italijanska vremenoslovca Rizzo in Potechino, in sicer po naročilu meteorološkega zavoda v Rimu, so dokazala, da tudi še tako močno streljanje nikakor ne vpliva na zračni pritisk, da torej umetnim potom ni mogoče predružačiti zračnega toka. Sploh se opaža, da na Ogorskem nevihte nastopajo jako navadno.

V zadnjih 40 letih se je dokazala občutna suša v raznih delih naše države. Velika suša je bila leta 1863. ter deloma tudi 1864. in 1865. l.; takrat je pretila celo lakota. Leta 1863. je bilo skozi 56 dnij gorko, jasno, suho in tiho vreme. Precejšnja poletna suša je bila tudi v letih 1883.—1888.; pa le v nekterih krajih. Malo deževja je bilo tudi spomladi 1893. l. Enaka opazovanja so se vršila tudi v prejšnjih stoletjih. Kdo bi bil torej takrat trdil, da je temu streljanje krivo, ko takih strelnih priprav najbrž še poznali niso?

Toda nadaljujmo! Posledice suše je iskati tudi v tem, da zemlja in vse, kar je na njej, namreč hribi, kamenje, zidovje, vse rastlinstvo, posebno pa ogromna množina listja gozdnih in drugih dreves, neprenehoma izžarivajo mnogo toplote. Vsled tega izžarivanja se ozračje tako segreje in tako osuši, da izhlapi iz višjih oblakov v nižje plasti padajoči dež, še predno pride do zemlje.

Tudi moramo še naslednje v poštev jemati. Izvzemši točonosne oblake plavajo vsi drugi poletni oblaki najmanj 2000 m visoko, ter dosegajo celo visočino 10—12.000 m. V kakšnem razmerju je torej moč proti toči rabljenih strelnih priprav s to velikansko visočino? Natančna opazovanja z nalašč za to napravljenimi pripravami so dokazala, da moč strela sega 700—800 m visoko, torej povprečno do one visočine, v kateri so navadno točonosni oblaki.

Ali si je torej mogoče misliti, da bi se mogli s strelom, katerega moč sega komaj 700—800 m visoko in ki v tej visočini tudi že precej oslabi, razpršiti ali vsaj pregnati do 2000 m visoko plavajoči deževni oblaki?

Streljanju ni namen pregnati oblake, marveč z združenimi močmi ustvariti nad krajem, katerega hočemo obvarovati, tako spremembo v ozračju, da se še pravočasno razpršé oblaki, oziroma nevihte, ki bi utegnile sipati točo, kar se seveda najbrž naredi s tem, da se zrak pretresa.

Nehote se torej vprašamo: Kako dolgo bo še trajala suša, ki se je pričela že leta 1897.? Čeprav se vremensko prerokovanje za več let naprej ne more jemati za resno in zanesljivo, vendar se dogajajo podnebne izpremembe, ki trajajo, oziroma se ponavljajo vsakih 30 let.

Fizik Brückner je na podlagi stoletnih opazovanj dokazal, da suha in mokra leta ne nastopajo po preteku samo 1 ali 2 let. Po Brücknerju smo sedaj v dvojni sredini gorke periode. Ker je torej vreme že 3. leto tako milo ter od leta do leta milejše, je skoraj gotovo, da smo sedaj v sredi onega gorkega in milega časa po l. 1860.—1868., torej po 35. letu in istinito po 37. letu nastopivši dobi, namreč l. 1897.—1902.; in tako milo in suho vreme utegne trajati še 1 ali 2 leti.

Tako utegne biti prihodnje desetletje, torej po 17. letih — ako doštejemo še čas od 1894—1900 — milejše od vremena iz leta 1876.—1893. (Az „Időjárás“ [Vreme] 1001. leto. 5 zvezek.)

Pisatelj se sicer opira na razmere na Ogerskem, vendar se kakor tam godi tudi pri nas. Iz tega spisa lahko vsakdo spozna, kako nezmislno je mnenje onih, ki v svojem praznoverstvu trdijo, da se s streljanjem zoper točo tudi dež preganja.

Fr. Gombač,
deželni potovalni učitelj.

Kaj početi, če sadno drevó postaja nerodovitno.

Pogostoma si gospodarji belijo glavo s tem, kako bi drevo, katero bolj ali manj hira, naredili rodovitno.

Nerodovitnost sadnih dreves izvira iz raznovrstnih vzrokov, in kdor jej hoče priti v okom, mora najprej te vzroke poznati. Ti vzroki so pa dvojni, vnanji in notranji. Vnanji vzroki so: neprimerno podnebje, lega, neprimerna zemlja za dotično vrsto; notranji vzroki so: premočna in presilna in pa oslABLJENA življenska delavnost.

Če sta podnebje in lega za kakšno vrsto neugodna, če les te vrste ne dozori popolnoma, če pogosto pomrznejo cvetni popki, takrat je treba, da se izmeni vsajeno drevo z drevesom druge vrste, ktera po skušnjah v tem kraju in v teh razmerah dobro uspeva.

Če je drevesni nerodovitnosti vzrok nerodovitna zemlja, je treba to napako kolikor mogoče odstraniti.

Če je zemlja premokra, jo je treba osušiti, preslabo zemljo z boljšo zemljo zboljšati in ji primešati gnoja mešanca.

Če drevo zato ni rodovitno, ker je pregloboko vsajeno, kar se le pregosto in prerado dogaja, dá se le redkokdaj pomagati, vsaj popolno ne, čeprav se okoli drevesa nekoliko odkoplje vrhnja prst. Če tako drevo še ne stoji čez 10 let, se mora odkopati kolikor mogoče okoli in okoli in z vso grudo toliko vzdigniti, da pride v pravo višino.

Ako pa je vzrok nerodovitnosti v drevesu samem, in sicer v tem, da drevo premočno žene, tedaj globočja zarezava v drevesni lub („puščanje“) na deblu in po debelejših vejah malo pomaga. Včasih pomaga, če se poleti odčesnejo nekatere korenine.

Če bi zemlja, v kateri stoji drevo, bila predobra, premastna, se morajo okoli drevesa posaditi sadeži, ki jo močno izvlečejo, kakor pesa, zélena i. t. d. Če je pa drevo samonasebi že slabo in preslabo raste, se mu mora pomladiti krona sama, in brž ko iz krone požene kaj mladik, se mora drevesu pognojiti in sploh zemlja okoli drevesa zboljšati.

Neredek vzrok nerodovitnosti sadnih dreves je pometavanje cvetja pri peškatem drevju. Ako blizu cvetja naglo poženo mladike, drevo rado pomeče cvetje, ker mladike porabijo sok, cvetje pa oslabi. Najboljše sredstvo proti temu je puščanje na vejah. S tem se zadržuje del redilnih sokov v spodnjih delih vej, da mladike ne morejo več prebohotno preraščati cvetja.

V prihišnih vrtih se prav rado zgodi, da drevesca prebujno rastejo in ne rode, ker jim korenine segajo v premočno gnojene grede, kar se posebno v špargljevih gredah rado dogaja. Tu je mnogokrat težko pomagati. Sočivne grede morajo dati dobrih pridelkov in se morajo ravno zaradi tega krepko gnojiti; to pa ravno

pospešuje močno rast sadnih dreves. Pridružijo se še hude bolezni, kakor ožig, rak, ozeblina, in tako se zgodi, da posebno jablane in črešnje, ki stoje v sočivnih vrtih, prav revno uspevajo. Nekaj se pomaga, če se okoli korenin in med nje nasuje zidna sipa, še bolje pa kaže v takih vrtih saditi le hruške, češplje in slive, ne pa jablan in črešenj.

Primeri se pa tudi večkrat, da je spodnja zemlja, v kateri stoje drevesa, že popolnoma izsesana in da drevju pomanjkuje hrane in zemeljske moči. Tu pomaga razen močnega obrezanja in trebljenja dreves gnojitev spodnje zemlje. Za to pa je najboljši gnoj iz gneznic in smradotokov, kteremu se primeša še lesni pepel. Gnoj se mora stanjšati z vodo, in ta zmes se poleti vlija v luknje blizu drevesa, najbolje meseca julija in avgusta. Luknje se napravijo $\frac{1}{2}$ metra globoke in vanje se potem vlije $\frac{1}{3}$ škropilnice takega gnoja in se dopolni z vodo. Tri luknje zadoščajo za eno drevo.

Zatiranje najvažnejših rastlinskih boleznij domačih pridelkov.

Naše domače rastlinstvo tudi boleha. Ponajveč bolehanje zakrivate zajedalci, bodisi rastlinski ali živalski, ki se nastanijo na koreninah, na steblovju, ali na listju. Ti zakrivate, da setve slabo uspevajo, da je slaba žetev.

Ako hočemo katerokoli bolezen zdraviti, jo moramo poznati. Lahko rečemo, da se je vobče posrečilo vse nahajajoče se bolezni (njih vzroke) spoznati ter izvedeti način, kako se preprečijo, oziroma zatirajo.

V naslednjem smo namenjeni opisati bolezni krompirja in žita ter način, kako se iztrebljajo, preprečijo.

Žitne navadne bolezni so različni snetljivi trosi tako pri pšeniči kakor pri rži, ječmenu in ovsu, pri koruzi in prosu. Snetje se zatire najlaglje takole.

Žito, izvzemši oves, se skozi 12 ur namaka v polodstotni raztopini modre galice (na 100 litrov vode se vzame pol kilograma modre galice). Nato se žito dene v 60dstotno apneno vodo; to se pravi, na 100 litrov vode se vzame 6 kg ugašenega, mastnega apna. Nato se žito na prav zračnem prostoru razgrne in pridno premetava.

Namoči se najbolje v kakem čebru, v kadi, ki ima nad dnem pipo, da lužilo lahko odtočimo. Pri mešanju namake splava jalovo zrnje na vrh. To bodemo seveda posneli. Lužila je treba za 100 litrov zrnja 120 litrov.

Rabiti ga smemo dvakrat, a treba ga je vedno nanovo prirejati, ker zastarela raztopina ni tako dobra. Semenski oves se zaradi svoje občutljivosti takole luži.

Na 100 litrov vode se vzame le 30 dg modre galice. V to raztopino se namoči oves ter se pusti skozi 4 ure v njej. Ko se je lužilo odcedilo, doda se polprocentnega apnenga beleža skozi pol ure.

Potlej se oves razgrne na zračem prostoru in se pridno premetava (obrača).

Lužila za 100 litrov ovsa je potrebno 200 litrov. Luži naj se le v lepem, gorkem vremenu; najbolje pri 16° C.

Ako sejemo s strojem, ga moramo z enoodstotno raztopino modre galice omiti, ker bi sicer kaj lahko skrit tros semenu primešan utegnil kaliti. Iz istega vzroka naj se tudi vreče v $\frac{1}{10}$ odstotni raztopini modre galice skozi 16 ur namakajo.

Glede žitne in grahove rje je pomniti:

1. Zgodnja setev. 2. Ne gnojiti s čilskim solitrom. 3. Za seme jemati najpriporočljivejše vrste. 4. Pridna pletev, osobito glogovca, psikovca, krljikovca, plučnika, volovskega jezika, pasjega zoba, gabeza in vseh mlečkov. 5. Škropljenje mlade setve z 2 % raztopino modre galice.

Ako pa krompirjevec začne črneti in uvene ter od dne do dne drob se premineva, bode krompir gnil. Da to zabranimo, moramo krompirjevec škropiti, kadar je šele peden visok; pozneje zopet, kadar je porastel, najbolje prilično škropljenja trte.

Opomniti moramo, da je škropljenje krompirjevca le preprečno sredstvo, ter da napadenemu nič več ne pomaga. Tudi je treba galico vedno nanovo raztopljevati, ker stara raztopina nič ne velja. Knauer.

Sočna klaja za svinje.

Buče so pri nas že davno priljubljena prasičja klaja, zato bo marsikoga zanimal poskus, ki ga je — kakor poroča „Deutsche Landw. Presse“ — napravila preskušalnica v Oregonu v Severni Ameriki s šestimi berkširskimi prasiči v 60 dneh.

Bečva (tona = 10 centov) buč po 12 K, otrobov po 60 K zaračunjena, se je prvih pokrmilo za 46, slednjih za 28 K, vsega skupaj torej za 74 K. Kuhane buče so se v kadi pomešale z otrobi. Živa teža je pri prasičih vsem skupaj za 203 kg narastla, torej je cena za kilogram približno le 36 h. Svinje so použile velike množine buč, v zadnjem času je prišlo 10 kg na glavo. Otrobov se je pokladalo izprva malo, potem zmerom več. Povprečni prirastek na dan je znašal pri vsaki živali 570 g; meso je bilo prav dobro.

Prava vrednost sočne klaje za prasiče pa se ne sme računati samo po prirastku teže, temveč po skupnem vplivu na razvoj živali, in ta je vsekakor ugoden, kakor to spričujejo izkušeni svinjerejci, ki so opazili, da po sočni klaji svinje lahko storé, imajo dosti mleka in čvrste pujske.

Na tem mestu pa pripomnimo, da bi bilo zelo napačno, pokladati prevedeno klajo samo ali pa pomešano s težko prebavnim zrnjem. Le dobro prežvečena hrana kaj izda.

Tako mrjascem kakor tudi plemenskim svinjam poleti paša in repa pozimi dobro stori, in tudi pitalnim prasičem koristi dodatek repe. Svinjam se mora prve dni, ko pridejo na pašo, previdno pokladati, da se obvarujejo napenjanja; če se jim pa poklada repa, ni se bati nikake posebne nevarnosti.

Od rastlin poletnje paše sta rdeča detelja in rona najboljši, dočim daje pesa najcenejšo repno klajo. Tudi koleraba in švedska repa bi bili dobro porabni. Repo, ki ima veliko sladkorja v sebi, svinje (in tudi krave) najrajše jedo, in se tudi najbolj izplača.

Kmetijsko združništvo in čebelarstvo.

Če so razmere preteklih časov dopuščale, da se je kmetijstvu obračalo le malo pozornosti, da se je varstvo kmetijskih koristij prepuščalo kmetovalcem samim, se je sedaj položaj kmetovalcev tako poslabšal, da se vedno bolj in bolj kliče po združitvi, da bi se z združenimi močmi zastopale skupne koristi, da si merodajna višja oblastva in zavodi, spoznavši težavni položaj, v katerem se dandanes nahaja kmetovalec, prizadevajo, po svojih najboljših močeh učiti organizacijo

kmetijskih zadrug; da se višje oblasti trudijo, naj bi si kmetovalci prisvojili glavna načela tega najizdatnejšega dela samopomoči, da bi tem potom mogli svoje gospodarstvo ob kolikor mogoče nizkih obratnih stroških najintenzivneje izkoriščati, svoje pridelke pa kar najbolj izpečavati.

Prva potreba je pač bila ta, hitro in ceno dobivati za gospodarstvo potrebni denar, ne da bi bilo treba iz sile neugodno prodajati spravljene pridelke. Treba je bilo torej osebnega kredita, in vsled tega hranilnih in posojilnih društev.

Če se pokaže trajni prebitek hranilnih vlog napram potrebi posojanja, tedaj je pač samoobsebi umevno, da se bo ta prebitek v korist kmetijstvu plodonosno naložil, in je ustanovitev kmetijskih zadrug po krajevnih razmerah naravna posledica.

Za kmetijstvo in kmetovalce je torej sedaj precēj skrbljeno.

Ali kako je s pástorkom kmetijstva, s čebelarstvom? Zakaj je imenujem pastorka? Ker je kmetovalec sam zanemarja, ga skoraj nič ne ceni.

Kot prijatelj čebel in kot čebelar od svojega 12. leta naprej sem imel priložnost na svojih potovanjih po vsi deželi poizvedovati o stanju in razmerah čebelarstva v raznih krajih; ali uspeh je zelo žalosten.

Statistika kaže, da je bilo leta 1869. na Štajerskem 106.282 panjev čebel, leta 1880. 25.314 čebelarjev s 82.524 polki in leta 1890. 23.001 čebelar s 100.573 polki; leto 1900. pa stoji najbrž daleč za letom 1880.

Veliko, veliko čebelnjakov je, ki so bili nekdanj polni, pa danes prazni stoje kot razvaline, spominjajoč na pretekle čase. Če pa človek vpraša, kako je to prišlo, dobi za odgovor: Da, imel sem nekdanj po 15, 20, 30, 50 panjev, ali nimam več sreče; ali: Dandanes ni pač nič s čebelami opraviti; dandanašnji je toliko roparic, te so mi vse čebele pokončale, ali sosed mi jih je zastrupil itd.

Nakratko, razlogov dovolj, čebelarstvo popolnoma opustiti. Kje pa tiči vzrok, da čebelarstvo nazaduje? V grozni nevednosti glede čebelnega življenja in vsled tega v popolnoma napačnem ravnanju s čebelami, tako da morajo poginiti. Pri vsaki domači živali človek vé, kaj ji koristi, kaj škoduje; ali pri najplemenitejši, najpridnejši noče nič umeti, se noče nič naučiti. Ravno napram tej ubogi živalci je človek sila grozovit; vzame ji najpotrebniše za prezimovanje, ali pa pozabi, da bi ji o pravem času, zlasti če je slabo vreme, posebno spomladi, zadržuje, da ne more izletavati, rešil življenje s par kil sladkorja. Ko pa je ta živalca ob času cvetja sadnega drevja neumorno letala od cveta do cveta, iščoč medú in cvetnega prahú in s tem oskrbujoč oplodbo cvetja, da si po dobri sadni letini milosrčni človek napolni svojo klet s preslastnim moštom, in se je zlahtno sadje izpremenilo v dobro napolnjeno denarnico, tedaj se šele človek pokaže v svoji plemenitosti, ko jeseni pride s koščekom žvepla, ga zapali, vtakne skoz žrelo v panj, žrelo zamaši — nekoliko minut plašno šumenje, ki vedno bolj in bolj pojema, dokler ne umolkne popolnoma — in veselo se smehljajoč tehta zdaj panj v roki in presoja, koliko kil je pač težak, saj dobi k vsemu, kar so mu čebelice nanosile, še 10 do 15 kron, zakaj zdaj pride medar in mu plača 40 do 60 vinarjev za kilo.

Ne pomisli pa, da je umoril stari panj z mlado, nadepolno matico, dočim je stara matica izletela z rojem, in da ima zdaj mlad polk, ki pa je radi stare matice malo vreden.

Da, če se z ubogimi čebelicami tako gospodari, tedaj ni čuda, da so tam razvaline, kjer je nekdanj procvitalo čebelarstvo.

Vpraša pa se sedaj: ali je čebelarstvo res tolike važnosti za kmetijstvo? Je; kajti vemo, da čebela posreduje oplodbo sadnega cvetja. Gosdod Alojzij Kopeckzy, učitelj v Gleichenbergu, je sam prirejal take poskuse, ki so imeli sijajen uspeh. Za Štajersko je sadjarstvo važen vir dohodkov, torej pomeni zastanek čebelarstva pomanjšanje dohodkov in sadja.

Koliko kmetovalcev je že izkusilo, da je bilo vsled velike suše deteljišče zelo slabo, da pa je bil pridelek semena jako obilen. Oni namreč ne vedo, da so vse detelje jako dobre medene rastline in da pridne čebelice ravno ob veliki suši, ki je rdeči detelji krajšala cvetne čaše, morejo priti do medenega soka, in na ta način posredujejo oplodbo cvetov.

(Konec prihodnjič.)

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 141. Imam vola, kterega sem dal pozimi rezati ter je takrat dobival kake štiri dni mlačno vodo, katero je srkal. Pri tem se je vol navadil jezik sesati. Sedaj kaže to razvado zlasti tedaj, kadar pride s paše domov, in tudi ga pogosto napenja. Kako se ta razvada odpravi? (J. S. v K.)

Odgovor: Razvado vola, da jezik sesa, bo težko odpraviti, in tudi ni nobenega sredstva. Razvada samaobsebi bi bila sicer nepomembna, a vol ob sesanju počira zrak, vsled tega ga napenja, in s časom bodo prebavila oslabela in vol bo hiral. Iz tega vzroka Vam svetujemo vola odebeliti in ga mesarju prodati.

Vprašanje 142. Pri nas je letos veliko bezgovih jagod, zato nameravam iz njih kuhati žganje in prosim pouka, kako se hranijo bezgove jagode do kuhe in kako se potem iz njih kuha žganje? (J. D. v S.)

Odgovor: Bezgove jagode se pobere, kadar so zrele, ter se puste potem, da kipe. V to svrhu se nekoliko zmečkajo, z vodo pomešajo in pusté da pokipé. Če se to kipenje vrši v odprtih posodah kakor pri nas običajno delajo, potem je pokipelo drozgo precej kuhati kakor se kuha vsako drugo žganje. Če pa hočete s kuho čakati, pa morate pokipelo drozgo hraniti v dobro zaprtem sodu, ki je do vrha napolnjen.

Vprašanje 143. Imam še mnogo lansko leto posušenih hrušek (figovk), ki so močno splesnile in se posušile. Kako naj ravnam s suhimi hruškami, da odstranim plesnobo ter jih za prodaj naredim lepše, bolj črne in mastnejše? (I. R. v S. J.)

Odgovor: Plesnive hruške najprej dobro posušite na solncu, potem jih pa v vodi toliko časa izpirajte, da bo od njih tekla čista voda. Tako osnažene hruške namočite potem v vodi, v kateri se raztopi nekaj kandisovega sladkorja, ali še boljše sladkornega sirupa, in jih slednjič dobro posušite. Tako pripravljene hruške bodo videti lepe in bodo mastne. Koliko sladkorja, oziroma sirupa boste vzeli, Vam pokaže majhna poskušnja, katero poprej naredite.

Vprašanje 144. Kako naj ravnam z novim hrastovim sodom, da bo dober za vino? (L. V. v G. S.)

Odgovor: Nova hrastova vinska posoda se na več načinov pripravlja za hranjenje vina. Najpriprostejši način je ta, da se sod postavi blizu vode ter ga mesec dni vsak dan napolnite z drugo vodo; pri tem pa vendar še v lesu ostane precej snovij, ki niso dobre, če pridejo v vino. Bolje je v sod nekterikrat naliti vrele vode, potem sod dobro zabiti ter ga semtertja valjati. Vrela voda, in le taka, t. j. prav zelo vroča in pa par, ki se iz nje razvija, sod dobro izlučuje. Boljši

uspeh se doseže, če se vodi doda nekoliko sode. Najboljši način, sod narediti gođen za vino, je pa parjenje s pritiskom, kar je seveda le tam mogoče, kjer imajo na razpolaganje parni kotel. Pripravite sod na ta ali na oni način, vsekakor ga prvo leto porabite za kako manj vredno vino.

Vprašanje 145. Imam zelo ovsnat jari ječmen. Lansko jesen sem nabral le ječmenovih klasov, jih omlatil za seme ter ta ječmen spomladj vsejal na popolnoma čisto njivo, meneč, da bo brez ovsa. Vzlic temu sem kmalu zapazil v njem ovsene lati, in res je sedaj ječmen zelo ovsen. Pri nas trdijo, da se ječmen zvrže v oves. Ali je kaj resnice na tem? Kaj je temu pravi vzrok in kako se prepreči? Tudi glede rži se pri nas enako trdi. (I. G. v P.)

Odgovor: Vse to so same vraže. Zapomnite si enkrat za vselej, da iz ječmenovega zrnja vedno vzraste le ječmen, in to velja tudi za oves, rež in sploh za vsako seme. Če ste sejali po Vašem mnenju še tako čisto ječmenovo zrnje in se je potem pokazal med ječmenom oves, je to le dokaz, da ali seme ni bilo v resnici čisto, ali pa je bil oves že na njivi. Na vsak način je oves prišel na njivo na ta ali na oni način; sam se ni naredil in tudi ne izprevrgel iz ječmena. Naše njive niso nikakor tako čiste kakor bi morale biti, in tuli seme se premalo skrbno pripravlja, zato je lahko umevno, da je med ječmenom veliko ovsa. Ječmen je glede vremena zelo občutljiv, dočim je oves manj občutljiv, zato v letih z neugodnim vremenom na nečisti njivi, ki je bila vrhutega posejana z nečistim semenom, dostikrat ječmen izostane, a oves se bujno razvija, in ljudje potem pravijo, da je vreme vzrok, če se ječmen izprevrže v oves. Isto velja tudi za rež. Proti taki nepriliki pomaga skrbnejše obdelovanje, umno kolobarjenje, čiščenje semena na prebiralnikih in menjavanje semena.

Vprašanje 146. Imam na razpolago veliko drobu in prahu lesnega oglja, zato vprašam, ali je lesnega oglja drob boljše gnojilo za travnike ali za njive? (I. G. v R.)

Odgovor: Drob lesnega oglja nima nikakake praktične gnojilne vrednosti, ker se v zemlji ne razkroji. Tak drob je poraben kvečjemu na težki in mrzli zemlji za nje fizikalno zboljšanje, ker jo rahlja in jo naredi toplejšo.

Vprašanje 147. Imam sod, v katerem je bilo dosedaj olje. Ali je ta sod poraben za vino, oziroma, kako ga je pripraviti v to svrhu? (I. Š. v T. D.)

Odgovor: Sod od olja se dá brez pomisleka porabiti za vino; seveda ga ie poprej dobro izprati, da gre kolikor mogoče veliko olja iz njega. Če je bilo poprej v sodu kako namizno olje, se celo ni ničesar bati. Drugače je seveda, če je bilo v sodu kako smrdeče olje. Iz tega vzroka je najbolje, sod napolniti z vročim lugom, da se navzoča tolščoba po možnosti spremeni v milo. Lug naj bo nekaj dni v sodu. Potem naj se sod notri do porabe vsak dan z drugo, čisto vodo napolni.

Vprašanje 148. Pri nas nekteri jeseni devljejo žaganje med pokopan krompir, ko ga shranijo v klet, drugi ga pa štupajo s pepelom, da se ne poti. Ktero teh sredstev je boljše, ali je morda katero drugo? (M. I. v B.)

Odgovor: Ne to ne ono ni potrebno, kajti pokopan krompir je poprej, predno se hrani v klet, na zraku, v senčnem kraju, ne debelo nasut, dobro posušiti in potem šele v klet shraniti. Tako posušeni krompir pa se v kleti ne poti, ker je že poprej oddal vso nepotrebno vlago, in se bolje drži kakor če je v žaganju ali s pepelom poštipan. Dokler ni mraza, je klet dobro zračiti in prevetrovati, da se iz nje odstrani vlažen in zaduhel zrak.

Vprašanje 149. Vsled slabe letine je letos malo sena in tudi otave bo prav malo, zato bo silno pomanjkanje krme in ljudje bodo morali živino oddajati za slepo ceno. Ktera so sredstva, da se v takih letih živina čez zimo vsaj za silo prekrmi? (A. K. v P.)

Odgovor: Pomanjkanje krme bo letos po vsi srednji Evropi, pa tudi na Laškem, Grškem in sploh v Orijentu, zato je iz teh krajev že sedaj povpraševanje po senu, katero bo letos dobilo prav gotovo izredno visoko ceno. Dve vrsti sredstev imamo, da si pomagamo v takih letih. Prva vrsta sredstev so vse one reči, katerih navadno ne krmimo, a v sili vendar sežemo po njih. Taka krmila je narediti z različnimi sredstvi užitnejša ter z dodatkom močnih krmil tečnejša. Drugo sredstvo je, da se spomladi kar najprej mogoče pridela zelena krma. Obširnejši odgovor najdete med spisi v tej številki pod naslovom „Proti pomanjkanju krme“.

Gospodarske novice.

* **Namizno in moštno sadje** v celih vagonih kupi naš rojak Peter Metesch, trgovec v Memmingen u na Bavarskem. Ponudbe se sprejemajo tudi v slovenskem jeziku.

* **Plemene bika pingavske pasme** bo družba oddajala jeseni. Opozarjamo na tozadevni razglas, objavljen med uradnimi vestmi v tej številki.

* **Važno za živinorejce.** Letos bo silno pomanjkanje krme, zato nujno priporočamo varčevati s krmili ter hraniti za krmo tudi slabe reči, katerih drugače ne krmimo. Taka slaba krmila se pa morajo zboljšati z dokupljenimi močnimi krmili. Med močnimi krmili so najboljša in najizdatnejša oljne tropine, ktere več kot še enkrat toliko izdajo kakor otrobi, zato je njih krmljenje najcenejše. Družba prične sedaj oddajati oljne tropine v vrečah po 50 kg, in sicer za natančno tisto ceno kakor jih kupi v trgovici v Trstu. Družba je sklenila že meseca avgusta kupno pogodbo za več vagonov tropin, in ko bodo te pošle, jih ne bo več dobiti, ker je tvornica razprodala že ves svoj izdelek do konca maja l. 1902. Iz tega vzroka nujno prosimo, da se gg. udje in podružnice pravočasno založe za zimo. Tropine so zmlete in presejane ter se zanesljivo drže vso zimo. Tropine se že sedaj oddajajo v vrečah po 50 kg,

in sicer lanene tropine	100 kg	po K 17.80,
sezamove tropine	100 " "	" " 16.40,
kokosove	100 " "	" " 16.—.

* **Oddaja umetnih gnojil.** Opozarjamo naročnike na umetna gnojila, da blago pravočasno naroče, in to par tednov pred porabo, ker jeseni ni mogoče družbi takoj naročitev izvršiti, kajti ona nima v skladišču veliko prostora in zato tudi ne velike zaloge. Kadar zaloga poide in se naenkrat veliko naročitev nakopiči, gre blago sproti izpod rok, in ker družba kupljena gnojila tudi le sproti iz tvornice naroča, se dogaja, da preteče po celih 14 dni, predno je mogoče zadnje naročitve izvršiti, celo ker so jeseni tvornice z naročili preobložene in železnice komaj zmagujejo promet; vsled tega se blago dalje časa vozi. Prosimo torej precej in hitro naročiti za jesensko rabo. Čas za gnojenje travnikov z umetnimi gnojili je precej sedaj, ko se neha paša pa noter do konca februarja. Čim prej se gnoji, tem boljši je uspeh že prvo leto.

Družba oddaja prav vsa umetna gnojila. Cene gnojilom, ki se pri nas običajno rabijo, so naslednje:

Tomasova žlindra	za 100 kg	. . . K 6.50.
Kalijeva sol	" 100 "	. . . " 12.60.
Kajnit	" 100 "	. . . " 5.—.
Kostni superfosfat	" 100 "	. . . " 9.50.
Kostna moka	" 100 "	. . . " 9.40.

Kalijeva sol se dobiva tudi v vrečah po 50 kg in stane vreča K 6.30, vsa druga gnojila pa le v vrečah po 100 kg. Cene veljajo franko postaja Ljubljana.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Razglas.

o oddaji čistokrvnih plemenih bikov pingavske (cikaste) pasme, kupljenih z državno podporo.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kupi meseca oktobra s podporo, katero je dovolilo visoko c. kr. kmetijsko ministerstvo za pospeševanje govedoreje, nekaj bikov pingavske (cikaste) pasme.

Te bika bode odbor oddajal na podlagi došlih prošelj, in sicer z ozirom na potrebo čistokrvnih plemenjakov po dotičnih krajih.

Prošnje je vložiti do

I. dne meseca oktobra t. l.

pri glavnem odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

Vsak prosilec za bika mora v prošnji naznaniti, oziroma zavezati se:

1.) da je pripravljen bika sprejeti ob pravem času na oni postaji, ki bode določena, in sicer tistega bika, kterega določi odbor;
2.) da pošlje na račun precej, ko mu odbor naznani, da mu je bik prisojen, 20 K, kateri zapadejo, če potem ne sprejme odkazanega mu bika;

3.) da plača ob sprejemu bika polovico tistih stroškov, ktere je podpisani odbor imel zanj pri nakupu, in sicer odračunši pod točko 2. omenjenih 20 K, in

4.) da podpiše zavezno pismo, s kterim se zaveže imeti prejetega bika dve leti za pleme, in če ga iz kteregakoli zadostnega vzroka z dovoljenjem podpisanega odbora proda, povrniti po 5 gl. za vsak mesec, kar ga pred časom odda.

Živinorejec, ki bode imel prejetega bika čez 2 leti za pleme, in sicer najmanj 4 mesece dalje, dobode 40 K in za vsak nadaljnji mesec po 10 K nagrade.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, 30. dne avgusta 1901.

Vabilo

na občni zbor „Gospodarske zadruge za sodni okraj Podgrad“, ki se bo vršil v nedeljo, dne 22. septembra 1901 ob treh popoldne v prostorih gospe Josipine udove Iskra v Jelšanah.

SPORED:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika in pregledovalcev računov ter razprava o sklepnem računu in o proračunu.
4. Volitev pregledovalcev zadrudnih računov.
5. Splošna naznanila in predlogi.
5. Srečkanje na dobitke različnega orodja in semena.

Srečkanja se more udeležiti le, kdor je vplačal letne doneske osebno ali po odposlancu. Tik pred zborovanjem se ne sprejemajo novi udje.

Materija, dne 5. septembra 1901.

Odbor.

Listnoca uredništva.

J. Ž. v B. Na kak način bi se suhe hruške kuhale za žganje, nam ni znano, a po našem mnenju bi se to le doseglo, če bi se najprej dobro prekuhale in potem zmečkale. Drozga se potem pusti, da kipi; ko je dokipela, se pa iz nje kuha žganje. Da se kipeenje hitro in zadostno vname, bi bilo dodati vinskih drož.